

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1a2

Tema: Industrialiseringen: Arbetsförhållanden

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Olika historiska frågeställningar och förklaringar kring långsiktiga historiska förändringsprocesser i ett kronologiskt perspektiv som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel befolkningsutveckling, statsbildning, jordbrukets utveckling och olika syn på människors värde, på makt och på könsmönster. Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välstånd, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter, jämställdhet, men också kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter. Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem. Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet. Kritisk granskning, tolkning och användning av olika slags källmaterial utifrån källkritiska kriterier och metoder. Hur individer och grupper använt historia i vardagsliv, samhällsliv och politik. Betydelsen av historia i formandet av identiteter, till exempel olika föreställningar om gemensamma kulturarv.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser. Eleven ger exempel på några enskilda personer och förklarar översiktligt deras betydelse för olika skeenden. Eleven ger enkla exempel på, och förklarar översiktligt, samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till kursens tema: Industrialisering och arbetsförhållanden (10 min)

- Diskutera vad industrialisering innebär och dess tidiga konsekvenser.
- Definiera arbetsförhållanden under den industriella revolutionen.
- Ge exempel på förändringar i arbetslivet i Sverige.
- Presentera några kända personer och deras bidrag under perioden.

2. Gruppdiskussion: Analyser av källor (15 min)

- Fördela historiska källor till grupper av elever.
- Diskutera vad källorna säger om arbetsförhållanden.
- Identifiera olika perspektiv i källorna.
- Presentera korta sammanfattningar för resten av klassen.

3. Arbeta med förståelsen av förändringarna (15 min)

- Arbeta med tidslinjer för att visualisera viktiga händelser.
- Diskutera orsak och verkan av industrialisering.
- Reflektera över hur dessa förändringar påverkar dagens arbetsliv.
- Identifiera paralleller till nutida frågor i arbetslivet.

4. Sammanfattande diskussion (10 min)

- Sammanfatta dagens lektion och de viktigaste lärdomarna.
- Diskutera hur förståelsen av industriella arbetsförhållanden kan påverka dagens samhälle.
- Be eleverna att dela med sig av sina tankar kring ämnet.
- Ge möjlighet för frågor och svar.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Industrialiseringens betydelse.** Förstå vad industrialisering är och dess påverkan på samhället.
- **Arbetsförhållanden under industrialiseringen.** Beskriv hur arbetsförhållanden förändrades och vilka grupper som påverkades mest.
- **Källkritik.** Lär dig hur man granskar och tolkar historiska källor kritiskt.
- **Kända historiska personer.** Lär känna personer som var viktiga under denna tid.
- **Paralleller till nutiden.** Diskutera hur tidigare händelser speglar

dagens arbetsförhållanden.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Industrialisering	Process där samhällen övergår från jordbruk till industri.	Ordet härstammar från franska "industrie" som betyder verksamhet.
Arbetsförhållanden	Villkoren under vilka arbete utförs, inklusive säkerhet och rättigheter.	Kommer från svenska "arbete" och tyska "Bedingungen".
Källkritik	Metoder för att granska och värdera information från källor.	Ordet kommer från kombinationen av "källa" och "kritik".

Diskussionsfrågor

- A. Vad anser ni att dagens arbetsförhållanden kan lära av industrialiseringens historia?
- B. Hur avgörande var arbetarnas rösträtt i förändringen av arbetsförhållanden? Vilka konsekvenser fick det?
- C. På vilket sätt kan förståelsen för historiska arbetsförhållanden påverka dagens arbetsliv och politik?

Aktivitet

Eleverna delas i grupper och ska skapa en presentation om olika aspekter av arbetsförhållanden under industrialismen. Varje grupp får en specifik aspekt att fokusera på, t.ex. arbetstid, löner, barnarbete eller fackföreningsbildning. De ska använda källor för att bygga sin presentation och avsluta med egna reflektioner kring hur dessa historiska förhållanden påverkar dagens situation.

Exit-ticket

Frågor	Svar
Vad kännetecknar industrialiseringen?	Omvandling från jordbrukssamhälle till industri; massproduktion.
Vilka förändringar skedde i arbetslivets struktur?	Ökad urbanisering och nya typer av anställningar.
Varför är källkritik viktigt inom historieundervisning?	För att förstå och värdera olika perspektiv och fakta.
Vilka grupper påverkades mest av industrialiseringen?	Arbetarklassen, kvinnor och barn.
Ge exempel på en historisk person kopplad till facklig kamp.	Olof Palme, en känd politiker och fackföreningsledare.

Hur reflekteras industrialiseringen i dagens samhälle?

Genom frågor om rättigheter och arbetsvillkor.

Vilka metoder användes av arbetare för att förbättra sina villkor?

Organisering i fackföreningar och strejker.

Vad innebär kollektivavtal?

Avtal mellan arbetsgivarorganisationer och fackföreningar om villkoren.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en uppsats på 2 A4-sidor om hur industrialiseringen förändrade arbetsförhållandena i Sverige och jämföra med nutida arbetsliv. De ska inkludera minst tre olika källor som underlag för sina argument och reflektioner. Det är viktigt att använda sig av källkritiska verktyg för att analysera källmaterialet.

Citat

"History is a vast early warning system." – Norman Cousins, 1986. Detta citat betonar vikten av att studera historia för att dra lärdomar om nuet och framtiden, vilket knyter an till lektionens fokus på arbetsförhållanden.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- Word – Skapar ett dokument.
- PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)